

Научна област: Хуманитарни науки
Професионално направление: Религия и теология
БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО ПРАКТИЧЕСКО БОГОСЛОВИЕ

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мариян Стоядинов,
Православен богословски факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
относно докторска дисертация на Чавдар Костадинов Спасов

на тема:

**РЕЛИГИОЗНОПЕДАГОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ ПРИ
ПРЕПОДАВАНЕТО НА БИБЛИЯТА В ЧАСОВЕТЕ ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В
ГИМНАЗИАЛНАТА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ**

Докторската дисертация на Чавдар Костадинов Спасов е посветена на тема в една гранична територия. Тя има отношение както към богословието, така и към педагогиката. В този смисъл темата предлага синтез, който е приложим в религиозната педагогика и в частност – в гимназиалния образователен етап в България. Частният предмет – преподаването на Библията в часовете по *Български език и литература* – е само повод да бъде коментиран един очевиден проблем и съответно – да бъде предложено творческо решение в перспектива. Последното се прави за първи път, според скромното ми мнение, в този контекст и на такова академично ниво.

I Данни за докторантурата, дисертацията, автореферата и публикациите

Предложеният текст (в обем от 213 стандартни страници) е оригинално изследване на Чавдар Спасов. От езикова гледна точка

изложението е отлично. Аналитичният подход също е в съответствие с критериите за текст, с който се кандидатства за научна и образователна степен „доктор по теология”.

Докторантът е обособил в описа на използваните извори и литература два раздела: 1) *Използвани извори и нормативни разпоредби* и 2) *Използвана литература*. По традиция *Библията* не се вписва в библиографията, независимо дали става дума за *извори* или *литература*.

Авторефератът е в обем от 17 стр. и като синтезиран вариант на дисертацията дава необходимата представа за качествата на основния текст. Публикациите на докторанта, които имат пряко отношение към темата на дисертацията са четири.

Текстът на дисертацията е обособен както следва: *предговор, увод, изложение в три глави, заключение, приложение (резултати от проведена анкета)* и *използвана литература*.

Уводът очертава основните параметри на изследването. В случая обектът, предметът, целите и задачите, както и актуалността са изложени коректно. Източниците и историографията по темата – също. Фактът, че докторантът е професионалист в областта на педагогиката е от ключово значение при дефинирането на изследователската територия в обекта и предмета на дисертацията. Богословската компетентност, на свой ред, способства целите и задачите да бъдат прецизно формулирани. **Изложението** на свой ред отговаря на заявените намерения. Бих открил **Първа** глава (Религиознопедагогически аспекти по темата *Вярата в Бога*) като особено полезна в изграждането на аргументацията. Смятам я за много добра отправна точка в разговора (и съответно – преподаването) за *Старобългарската литература* (в **Трета** глава). Библейската, собствено, проблематика (във **Втора** глава) е възможно най-добрата връзка между тези две големи теми. Като цяло – изложението е логично планирано и

прецизно изградено. Анкетата, която е включена като приложение, е полезна като коректив и повод за обосновани изводи.

II Оценка на научните приноси

Докторантът формулира един основен научен принос с думите: „Като се стремя да спазвам актуалните в дадения момент учебни планове и програми по учебния предмет български език и литература, в изследването съм се опитал да предложа един по същество различен в методологическо и педагогическо отношение модел, в който *изучаването на Библията в съвременното училище придобива характеристиките на цялостен и завършен процес.*” (стр. 9-10)

Смятам този принос за реален. Специалистите в областта на методиката и педагогиката биха коментирали реализацията му, с оглед учебните планове и програми. От моя гледна точка, изложеният в дисертацията модел би ангажирал преподавателя пълноценно и би предложил една цялостна рамка, в която библейските текстове да бъдат преподавани и възприемани адекватно.

III Заключение

В заключение смятам, че трудът в този му вид доказва способността на докторанта да работи критично и да аргументира своите тези. Въз основа на всичко казано до тук, давам положителна оценка за докторската дисертация на Чавдар Костадинов Спасов и заявявам, че ще гласувам с „ДА” за присъждането му на ОНС „доктор“ по научната специалност „Геология”.

27 май 2021, Велико Търново

.....
(доц. д-р Мариян Стоядинов)